

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

V. De Pœnitentiæ effectis, suiq[ue] victoria

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

ruptaque virtus, imitanda etiam est. Illa immensam DEI erga mortales bonitatem ostendunt: hæc etiam ad imitationem excitulant.

CAPUT V.

De Penitentia effectis, sui que victoria.

RECTE in Asceticis iudicantur homines pij, suspectum videri orandi studium, nisi & sui victoria comes accedat. Sic enim appello, quam vulgo *Mortificationem*: quæ domandas esse animi perturbationes, affectionesque doceat. Sic Plato Philosophiam, mortis meditatione, animum à corpore abducendo, definiisse videtur. Non fugit cælestis hæc Philosophia FRANCISCVM, diu, multumque in ea exercitatum; cuius & multa passim
ex-

exempla retuli, & nunc pauca colligam.

Audito se præſente laudari ^{1.} quempiam de vitæ ſanctitate, atque innocentia, reſpondere ſolitus erat: *Talis erit, ſi ſe ipſe vincere norit.*

Corpus, carnemque hoſtem ^{2.} capitalem appellabat. Qui cum paciſci, induciasque facere perpetuo reſuſauit: quin & domare magis indies, magiſq; ſtudit. Qua in re, quæcumq; opem ferre ſolerent, amicos, ſociosq; appellabat. In ſolis ardoribus, ſummoque aut æſtu, aut frigore, & imbribus iter faciens, dicere ſolitus: *Quam belle me iuuant amici!*

In morbis ſumma ſemper ad ^{3.}hibita patientia, dolores conſtanter ferebat, quin & augere illos ſtudebat, quo meriti vberi-

orleges colligeretur. Pharmaca ægrotans, quamuis amara, sorbendo hauriebat, vt amaritie diutius cruciaretur. Catapotia quoque dentibus, eadem de caussa, mandere solitus: vt qui ministri voluptatis olim fuerant, ijdem pœna torquerent. Caussam aliquando rogatus, modeste respondit: *Belluam istam* (sic enim corpus nominabat) *plorare iubeo: vt quam deliciis voluptatem cepit palatum, eandem abstinentendo amittat, expietq.* Meminerim & ego, Christum Saluatorem fel in Cruce gustasse.

4. Septimancæ Societatis tiro coqui officio functus, FRANCISCO condire cibos gustatui iucundos studebat. Collectis itaque in viridario herbis, absinthium amaram herbam ignarus decerptam collegit, & iusculum
Patri

Patri
ter, iu
& ve
rum.
cuiffe
us, re
reliq
re co
Ille g
am p
le: De
benig
sum
re ina

De
spitiu
Busta
mine
labor
impr
facie
dans

Patri apponens: *Ede, inquit, Pater, ius mea manu conditum.* Edit, & vero libenter, tametsi amarum. Rogatus vero ecquid placuisset: *Nihil vnquam edi me dignus,* respondit. Gustarunt, quod reliquum erat Socij, ruboremq; re comperta coquo incutiunt. Ille genibus mox accidens, veniam precatur imprudentia. At ille: *Dominus tibi benedicat, faciatq; benigne. Vnus tu de tot fratribus sensum meum nosti; quaq; potissimum re indigeam, percalles.*

De via fessus, diuerterat in hospitium, humilemq; casam cum Bustamantio, pro lecto in stramine diuersi accubant. Tussi hic laborans, tota nocte conspuit imprudens FRANCISCVM, faciem etiam non raro foedans. At ille nihil turbatus, tacitusq;

tusque transegit noctem, sputo deformatus, vix ut agnosci posset. Vbi diluxit, comperto quod res erat, veniam Bustamantius precatur. Ad hæc ille: *Non est, Pater, quod ea re labores: nec enim vsquam me dignior locus in cubiculo sputo aspergi debuit.*

6. In Hispaniam cum Alexandrino Cardinale reuersus, germane sorori Ioanne Crucis, quæ lacris Diuæ Claræ virginibus Madriti præerat, dicere solebat: *Nostrum est, qui religiose nos vita consecrauimus, quater, & vicies quotidie morti nos comparare, ut eorum de quibus Apostolus ait, Mortui estis, numero simus. De me quidem affirmare liquet, Quotidie morior.*

Obs.

7. De purgantis ignis pænis aiebat, non tam pænarum nomine metuere se, quam quod nullus
ibi,

ibi, vt in mortali hac vita, meritis, operibus bonis, ac pœnitentiæ, relictus locus sit. *Alioqui, inquit, pridem à Deo poposcissem.*

Modestix sibi fore affirmabat, si quando forte imparatum se, nullaque sui, sensuumque victoria mors opprimeret. Aduigilabat itaque sedulo, perpetuumq; cum corpore bellum gerebat. Quod vt maxime tegeret, celatumque cuperet, manabat tamen foras. Capillos enim ipsum sibi vellisse deprehensum. Scrupulos, lapillosque, & arenam calceis iniiciebat, vt pondere ambulanti, asperitateque molestiam adferrent. In diuersoriis, ne noctu in se flagellis sauire audiretur, ad artes confugit, quibus sanguinem sibi excuteret, vellicaretque se, ac pungeret. Sole ardente, pedetentim ambulabat.

bulare: niues item hyeme lente calcare, & id genus alia adhibere, quo se ipse vinceret.

9. Gothalaniam dum Prorex teneret, & Societatis post Generalis Præpositus, cilicia, atq; flagella clauibus occlusa, pannosque quibus sanguinem detergeret, habebat. Cilicia etiam vsque eo camelorum pilis horrida erant, vt vel spectanti terrorem incuterent.
10. DEVM orans, humum ore dit contingebat: ex quo molares dentes amisit, atque igni labia succensa: vt propius factum sit nihil, quam vt eo morbo periclitatus, vita decederet, ni tempori cauisset.
11. Flagellis humeros, lumbosque disciderat, vt putrescere viderentur: quæ res religionem illi iniecit, Fidere tamen se aiebat, bene-

beneque sperare, fore, vt DEVS
sui misertus ignosceret, si quan-
do modum excessisset: quod pio
id studio factum esset: meminif-
setq; idem aliis prius vsu venif-
se.

Dicere solitum ferunt, Pæni 12.
tentia viam in cælum muniri.
Urgebant Ognatæ sacerdotes a-
liquot Societatis, longe illi carif-
simi, de sui victoria, ne eos per-
petuo celaret. *Equidem quando
ita vultis, inquit, acerbam mihi vi-
tam, cibumq; amarum duxero, quo
die non me ipse flagellis cecidero.*
Qua in re, nihil remisse agere: vt
Socii interdū octingentos ictus,
verberaque numerarint. Nec sa-
tis erat poppylmo, seu complofis
vola manibus, vt solet, signum
datum, vt à cedendo tempera-
ret.
Dicebat & illud, ne se deliciis de
lini-

linitum lautius acciperent, donec à DEO quæ vellet impetravisset. Poscebat enim assiduis precibus, ut deliciae in cruciatum verterent; dolores contra voluptati essent. Filiam itaque Lermæ Comitem, cum mœstam, ægramque videret, & quiritantem his alloquijs solatur, *Dolores nolenti DEVS, immittit, postulanti negat.*

14. Cum in Principum aulas divertere inuitus cogeretur, ea duntaxat edulia, quæ domi in triclinio, frugali in mensa, edebat. Si mollis, ut fit, lectulus stratus esset, sine arbitris, eulcitram unam, fulcris subductam, humi collocabat, hic somnum capiebat, mane vero reponebat.

15. Pœnitentiæ quantum in Francisco studium fuerit, vel illud argumento est. Rogatus aliquando

do Septimancæ à Bustamantio, ut ea illi à Deo postularet, quæ sibi ipse exposcere soleret. Ternę vix horæ abierant, ecce tibi ardentissima corrept⁹ febris Bustamantius, cum capitis dolore, ut in rabiem agi videretur. Didicit nimirum illud esse quod Franciscum, rogarat, maioresque se spiritus, quam vires gerere, neque cum FRANCISCO esse comparandum. Optatis itaque liberari, tanquam voto, cupiebat. Precaretur itaq; rursus DEVM, ut morbum depelleret. FRANCISCVS bono esse animo imperat: nec enim pati DEVM tentari nos supra id quod possumus. Precibus iterum fuis, abijt continuo morbus: remque deinceps non sine rubore narrare Bustamantius consuevit: audaciam, sui que confidentiam

T auer-

auerfatus, maioresque gigantis esse, quam pumilionis vires ferebatur.

16. Abstinentiæ immodicæ causa, dolorumque ventriculi imbecillioris, morbique cardiaci, viginti ferè annos à piscium esu abstinere medici eum iuebant, quadragenarij ieiunij tempore, nisi si in discrimen caput, vitamque adducere vellet. Quibus quidem non parere, durum videbatur, atque incommodum: euicit tamen precatione, animique celsitudine. Audito enim Pium Quintum Pontific. Max. ætate maiorem, annua ieiunia religiose seruare, nulla ætatis fessæ, atque decrepitæ habitatione; idem sibi vel capitis discrimine tentandum putauit. Quod cum bene, feliciterque euenisset, absq; valetudinis detri-

trime
poris
parti
re pe
puscu
sed à
celso
maba

E
solat
tum
dum
ceren
diene
Quin
Hier
tum:
quia

V

trimento, diuturna illa verni tē-
poris ieiunia, & quatuor anni
partium, atque Aduentus, serua-
re perrexit: mirantibus, qui cor-
pusculi imbecillitatem nossent;
sed à Deo vires, quod res erat,
celso animo suppeditari existi-
mabant.

E morbo decumbentem cō- 17.
solaturi qui accesserant, in cubi-
tum erigi solitum obseruarunt,
dum diuinis de rebus verba fa-
cerent, siue cupiditate sacra au-
diendi, siue discendi studio.
Quin & identidem tunc in hæc
Hieremiæ verba erumpere solitum:
*Desolatione desolata est terra, Hier. 12.
quia nullus est qui recogitet corde.*

CAPVT VI.

*Affinium amorem quatenus
resinxerit.*

VICERAT se ipse FRANCI-
SCVS, non penitentij dū-